



STORTINGET

Innst. 375 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Meld. St. 21 (2023–2024)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene – Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Norskehavet, og Nordsjøen og Skagerrak

Til Stortinget

1. Sammendrag

Norge har lang tradisjon for bærekraftig forvaltning av havmiljøet og ressursene i et langsiktig perspektiv til beste for samfunnet. Forvaltningsplansystemet er gjennom over 20 år utviklet til å bli det viktigste politiske verktøyet for en helhetlig norsk havpolitikk. Regjeringen viser til at den med denne meldingen viderefører og fornyer systemet med en helhetlig og økosystembasert forvaltningsplanmelding for de norske havområdene hvert fjerde år.

Formålet med forvaltningsplanene er å legge til rette for verdiskaping gjennom bærekraftig bruk av havområdenes ressurser og økosystemtjenester og samtidig opprettholde økosystemenes struktur, virkemåte, produktivitet og naturmangfold. Forvaltningsplanene er et verktøy for både å tilrettelegge for verdiskaping og mat sikkerhet, og for å opprettholde miljøverdiene i havområdene.

Forvaltningsplansystemet

Grunnlaget for den helhetlige og økosystembaserte forvaltningen av de norske havområdene ble lagt i St.meld. nr. 12 (2001–2002) Rent og rikt hav. Her ble det formulert en visjon om å sikre et rent og rikt hav, slik at

også fremtidige generasjoner skal kunne høste av de rikdommer som havet kan gi. Siden 2002 er det lagt frem til sammen ni meldinger for Stortinget om helhetlige forvaltningsplaner for norske havområder. Meld. St. 21 (2023–2024) er den andre i den faste syklusen med en ny forvaltningsplanmelding hvert fjerde år.

Forvaltningsplanene bidrar til klarhet i overordnede rammer, samordning og prioriteringer i forvaltningen av havområdene. De bidrar til økt forutsigbarhet og styrket sameksistens mellom næringene som er basert på bruk av havområdene og utnyttelse av havområdenes ressurser. Det er gjeldende sektorregelverk som ligger til grunn for regulering av aktivitet i forvaltningsplanområdene. De respektive sektormyndighetene har ansvaret for å følge opp tiltakene som besluttes i forvaltningsplanene, i medhold av relevante lover med tilhørende forskrifter.

Denne meldingen omhandler forvaltningsplanene for alle de norske havområdene; Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Norskehavet og Nordsjøen–Skagerrak. Arbeidet med det faglige grunnlaget for forvaltningsplanene er organisert gjennom Faglig forum og Overvåkingsgruppen, og ble ferdigstilt våren 2023.

Internasjonale utviklingstrekk

Det har siden forrige melding til Stortinget om forvaltningsplanene skjedd betydelige fremskritt i internasjonalt havsamarbeid, spesielt ut fra hensynet til hav- og kystmiljøet. Den nye FN-avtalen om vern og bærekraftig bruk av marin biodiversitet i havområder utenfor nasjonal jurisdiksjon (BBNJ) ble vedtatt i juni 2023. Det globale Kunming-Montreal-rammeverket for naturmangfold (Naturavtalen) ble vedtatt i desember 2022. Den internasjonale sjøfartsorganisasjonen (IMO) vedtok som-

meren 2023 en ambisjon om nullutslipp fra internasjonal skipsfart innen 2050. Norge er pådriver for i løpet av 2024 å fremforhandle en forpliktende og effektiv internasjonal avtale med mål om å stanse plastforurensningen innen 2040.

Norge er gjennom Det internasjonale høynivåpanelet for en bærekraftig havøkonomi (Havpunkt) politisk forpliktet til en bærekraftig forvaltning av 100 pst. av havområdene under nasjonal jurisdiksjon basert på Planer for bærekraftig hav, innen 2025.

Miljøtilstand og utvikling i de norske havområdene

Det er siden forrige forvaltningsplanmelding blitt etablert forskerpaneler for hvert av de tre norske havområdene. Forskerpanelene har i henhold til et klassifiseringssystem vurdert økologisk tilstand i havområdene. Dette gir en helhetlig oversikt over i hvilken grad økosystemene er påvirket av menneskelige aktiviteter. Systemet er innarbeidet som en del av Overvåkingsgruppens arbeid og supplerer vurdering av miljøtilstand basert på havindikatorene.

BARENTSHAVET–LOFOTEN

Klimaendringer er en viktig påvirkningsfaktor i Barentshavet og har sannsynligvis forårsaket endringer i både struktur og funksjon i økosystemene, særlig i den arktiske delen av havområdet. I tillegg til menneskeskapte klimaendringer er fiskerier en viktig påvirkningsfaktor. Noe av denne påvirkningen ser ut til å ha blitt mindre i de senere årene. Det har de siste 50 årene vært en omfattende nedgang i sjøfuglbestandene i alle de norske havområdene. I Barentshavet–Lofoten er enkelte sjøfuglbestander fremdeles i nedgang, mens andre bestander er stabile eller økende.

NORSKEHAVET

Som for Barentshavet, gjør klimaendringer seg gjeldende i Norskehavet i form av økt temperatur, minkende havis og tegn til havforsuring. Fiskerier er også en viktig påvirkningsfaktor i Norskehavet. Norskehavet har gjennomgående blitt varmere de siste 40 årene, og dette knyttes tydelig til menneskeskapte klimaendringer. Det er tegn til økt havforsuring i Norskehavet. Den betydelige nedgangen i sjøfuglbestandene har blant annet vært knyttet til oppvarmingen av Norskehavet. Økningen i forekomsten av sørlige, varmekjære arter i Norskehavet kan skyldes økningen i havtemperaturen, blant annet som en følge av økt vanntransport fra Nord-Atlanteren, og dette er med på å skyve utbredelsesområdet til varmekjære arter nordover.

NORDSJØEN OG SKAGERRAK

I Nordsjøen og Skagerrak gjør menneskeskapte klimaendringer seg gjeldende som økt temperatur og havforsuring, samt formørking av vannet sannsynligvis på grunn av økt avrenning av organisk materiale fra land. I vurderingen av økologisk tilstand er det konkludert med at økosystemet er betydelig påvirket av klimaendringene og andre menneskeskapte aktiviteter, særlig fiskerier. Nye data viser at nedgangen er dramatisk i en rekke sjøfuglbestander som hekker langs kysten av Skagerrak og Nordsjøen. Havområdet er generelt mer forurenset enn de andre havområdene.

Særlig verdifulle og sårbare områder

Særlig verdifulle og sårbare områder (SVO-er) er områder med særlige miljøverdier som har vesentlig betydning for det biologiske mangfoldet og den biologiske produksjonen i havområdet, også utenfor områdene selv. I forrige forvaltningsplanmelding ble det varslet slutføring av gjennomgangen av miljøverdiene og sårbarheten for alle de identifiserte SVO-ene i norske havområder. Faglig forum for norske havområder har nå sørget for en slik gjennomgang, og en ny faglig identifisering av SVO-er er gjennomført basert på oppdatert kunnskap. Identifiseringen av særlig verdifulle og sårbare områder har, som tidligere, tatt utgangspunkt i miljøverdienes geografiske fordeling. Identifiseringen er basert på kriterier definert i FNs Konvensjon om biologisk mangfold (CBD) for å vurdere økologisk eller biologisk viktige områder (EBSA). En forskergruppe under ledelse av Havforskningsinstituttet, har på dette grunnlaget identifisert 19 delområder i de norske havområdene som SVO. Dette er færre SVO-er enn tidligere, men de omfatter et større samlet havareal. Noen SVO-er er nye, og noen er justert i avgrensning på bakgrunn av styrket kunnskap. En annen gruppe med over 40 eksperter har deretter gjennomført vurderinger av miljøverdienes iboende sårbarhet.

SVO gir ikke direkte virkninger i form av begrensninger for næringsaktivitet, men signaliserer viktigheten av å vise særlig aktsomhet i disse områdene, og at aktivitet skal foregå på en måte som ikke truer områdenes økologiske funksjoner eller naturmangfold. Den faglige identifiseringen av SVO er således ikke et forvaltnings tiltak, og områdene har ingen særskilt juridisk status eller annen form for direkte virkninger.

Næringsaktivitet og verdiskaping

Havnæringene har stor betydning for verdiskapingen i Norge, og havet er en viktig næringsvei for mange kystsamfunn. Havet vil i overskuelig fremtid være en av Norges viktigste kilder til arbeidsplasser, verdiskaping

og velferd i hele landet. Havet og havnæringene kan samtidig bidra til reduserte utslipp av klimagasser.

FISKERI OG AKVAKULTUR

Norge har en stor og lønnsom fiskeri- og akvakultur næring, som samlet høster og produserer mer enn 3 millioner tonn sjømat årlig, i all hovedsak til eksport. Akvakultur er i dag en av Norges største eksportnæring-er. I 2022 ble det solgt om lag 1,65 mill. tonn oppdrettsfisk, med en samlet førstehandsverdi på vel 106 mrd. kroner.

På grunn av klimaendringer og andre påvirkningsfaktorer kan vi vente oss større endringer i fiskebestandenenes størrelser og utbredelse i årene som kommer, med påfølgende utfordringer for fiskeriene og forvaltningen.

Utslippene av klimagasser fra havbasert mat varierer avhengig av art, produksjonsmetoder, fiskeredskap og område, men er generelt lavere enn for landbasert produksjon av animalsk protein.

SKIPSFART

Skipstrafikkens sammensetning og aktivitet varierer fra havområde til havområde. Om lag 44 pst. av samlet utseilt distanse i alle norske havområder i 2021 knyttes til Nordsjøen, nær 32 pst. til Norskehavet og 24 pst. til Barentshavet. Dette er tilsvarende fordelingen som har vært gjeldende i flere tiår.

I et normalår er om lag 7 000 unike skip innom norske farvann. Dette omfatter både transittrafikk, utenlandstrafikk og innenlandstrafikk.

Norge har en ambisjon om å halvere klimagassutslippene fra innenriks sjøfart og fiske innen 2030.

PETROLEUMSVIRKSOMHET

Aktivitetsnivået på norsk sokkel har de siste årene vært høyt. Mange nye funn er besluttet bygget ut, og mange pågående feltutbygginger er i sluttfasen eller allerede satt i produksjon. For å øke utvinningen har det samtidig vært gjort store investeringer på felt som allerede er i drift. I perioden 2020–2022 mottok myndighetene utbyggingsplaner for 18 nye utbygginger og 13 planer for videreutvikling av felt i produksjon. Det var per 1. januar 2024 92 felt i produksjon på norsk sokkel og 27 prosjekter under utbygging.

I 2023 ble det på norsk sokkel produsert 233 mill. Sm³ o.e. eller om lag 4 mill. fat o.e. per dag. Feltene i Nordsjøen har i de siste årene stått for om lag 70 pst. av produksjonen på norsk sokkel. Nordsjøen er den mest utforskede delen av norsk sokkel og også der det er påvist og produsert mest olje og gass. Feltene i Norskehavet har stått for om lag 25 pst., mens feltene i Barentshavet i de siste årene har stått for om lag fem pst. av produksjonen fra norsk sokkel.

Drift med kraft fra land er den løsningen som bidrar til de største utslippsreduksjonene av klimagasser i petroleumsvirksomheten.

HAVVIND

Havvind er i vekst både globalt og i Norge. Regjeringen har en ambisjon om at det innen 2040 tildeles områder for 30 000 MW havvindproduksjon. I 2020 ble de første områdene på norsk sokkel åpnet for fornybar energiproduksjon til havs, og myndighetene har siden jobbet med å fastsette regelverket i tett samarbeid med næringslivet og øvrige brukere av havet. I 2023 ble de første prosjektområdene for havvind lyst ut på Utsira Nord og Sørliche Nordsjø II. I 2023 åpnet også Hywind Tampen som i dag er verdens største flytende vindkraftverk.

LAGRING AV CO₂ UNDER HAVBUNNEN (CCS)

Norge har gode forutsetninger for å realisere fangst, transport og lagring av CO₂, og lagring av CO₂ under havbunnen på norsk sokkel kan bli en viktig næring. Per mars 2024 er det tildelt totalt syv tillatelser etter lagringsforskriften, hvorav seks letetillatelser for lagring av CO₂ på norsk sokkel. Industriaktører jobber spesielt med å utvikle lønnsomme forretningsmodeller som kan bidra til at nødvendig volum blir lagret, for videre drift av industri og utvikling av nye næringer. Med egnede geologiske lagringsformasjoner kan Norge spille en sentral rolle i den videre utviklingen av CO₂-håndtering som et viktig klimatiltak.

MINERALUTVINNING PÅ HAVBUNNEN

Regjeringen la i juni 2023 frem Meld. St. 25 (2022–2023) Mineralverksemd på norsk kontinentalsokkel – åpning av areal og strategi for forvaltning av ressursane, som ble behandlet av Stortinget i januar 2024, jf. Innst. 162 S (2023–2024). Utvinning av havbunnsmineraler kan ha potensial til å bli en ny havnæring i Norge som kan bidra til verdiskaping og sysselsetting og samtidig være med på å sikre forsyningen av viktige metaller i fremtiden. Utvinning av havbunnsmineraler er en ny og umoden næring. Teknologien er under utvikling, og det er behov for mer kunnskap om miljøforhold i dyphavet og miljøpåvirkninger av mineralvirksomheten før utvinning kan starte opp.

Økende arealbruk til havs

Norge har lang erfaring med å legge til rette for sameksistens mellom fiskeri, petroleumsvirksomhet og skipstrafikk. Forvaltningsplanene bidrar til økt forutsigbarhet og styrket sameksistens mellom næringene som er basert på bruk av havområdene og utnyttelse av havområdenes ressurser. Etter hvert som nye næringer skal

finne sin plass, vil det bli stadig viktigere å legge til rette for god sameksistens.

Helhetlige rammer og tiltak for bærekraftig bruk og bevaring av økosystemene

Det er i forvaltningsplanene fastsatt mål for miljøtilstand, verdiskaping, sameksistens, bevaring og bærekraftig bruk av havområdene. Meldingen gir en gjennomgang og vurdering av oppnåelsen av disse målene basert på vurderinger fra Faglig forum. Samlet er vurderingen at målene for verdiskaping, næring og samfunn kan sies å være nådd, mens mange av målene for naturmangfold, økosystem og forurensning ikke er nådd eller de er vanskelige å vurdere.

Regjeringens arbeid med bevaring av viktige områder for marin natur bygger på Meld. St. 29 (2020–2021) Heilskapleg nasjonal plan for bevaring av viktige områder for marin natur. Regjeringen vil utarbeide forslag til en ny lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet.

Regjeringen viser til at den vil utarbeide en nasjonal handlingsplan for å bedre situasjonen for sjøfuglbestandene. Regjeringen viser videre til at den har endret de områdespesifikke rammene for petroleumsvirksomhet ved Bjørnøya og fastsatt en ny områdespesifikk ramme for petroleumsvirksomhet i det sentrale Barentshavet. For øvrig videreføres gjeldende rammer.

Regjeringen påpeker i meldingen at Norge er blant de fremste kyststatene i verden når det gjelder bærekraftig og trygg matproduksjon fra havet. Denne utviklingen skal fortsette.

Regjeringen viser til at den vil fortsatt fremme helhetlig og økosystembasert havforvaltning i internasjonalt havsamarbeid, og være en pådriver for at kunnskap om klimaendringene, sammen med andre faktorer som påvirker havet, legges til grunn for arbeidet i relevante internasjonale fora og avtaler.

Regjeringen vil legge frem en neste melding til Stortinget om de helhetlige forvaltningsplanene for norske havområder i 2028.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mani Hussaini, lederen Ingvild Kjerkol, Stein Erik Lauvås, Linda Monsen Merkesdal og Sigurd Kvammen Rafaelsen, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bård Ludvig Thorheim, Ove Trellevik og Mathilde Tybring-Gjedde, fra Senterpartiet, Aleksander Øren Heen, Gro-Anita Mykjåland og Hans Inge Myrvold, fra

Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til regjeringens forslag til forvaltningsplan for de norske havområdene, Meld. St. 21 (2023–2024) Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene – Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Norskehavet, og Nordsjøen og Skagerrak.

Helhetlig og økosystembasert havforvaltning

Komiteen viser til at formålet med forvaltningsplanene er å legge til rette for verdiskaping gjennom bærekraftig bruk av havområdenes ressurser og økosystemtjenester, og samtidig opprettholde økosystemenes struktur, virkemåte, produktivitet og naturmangfold.

Komiteen viser til at forvaltningsplanene for de norske havområdene er et rammeverk for å føre en helhetlig norsk havpolitikk, og et verktøy som kan bidra til arbeidet med å innfri den politiske forpliktelsen fra Det internasjonale høynivåpanelet for en bærekraftig havøkonomi (Havpanelet) om en bærekraftig forvaltning av hundre prosent av havområdene under nasjonal jurisdiksjon innen 2025.

Komiteen viser til at Norge har stor anseelse i forvaltningen av rene og produktive hav. Tidligere statsminister Erna Solberg ble utnevnt til leder av Havpanelet, og denne rollen er videreført under regjeringen Støre.

Komiteen vil videre vise til at Norge har påtatt seg ytterligere forpliktelser gjennom den nye FN-avtalen om vern og bærekraftig bruk av marin biodiversitet i havområder utenfor nasjonal jurisdiksjon (BBNJ) fra juni 2023, det globale Kunming-Montreal-rammeverket for naturmangfold fra desember 2022 og vedtaket i Den internasjonale sjøfartsorganisasjonen (IMO) om nullutslipp fra internasjonal sjøfart innen 2050.

Komiteen mener det er en styrke for arbeidet med forvaltningsplaner for den norske havområdene at den er basert på et solid faglig rammeverk utarbeidet av Faglig forum og Overvåkingsgruppen, der de fremste fagmiljøene innen havforvaltning inngår.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til Meld. St. 21 (2023–2024) Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene, hvor det står at formålet med forvaltningsplanene er å

«legge til rette for verdiskaping gjennom bærekraftig bruk av havområdenes ressurser og økosystemtje-

nester og samtidig opprettholde økosystemenes struktur, virkemåte, produktivitet og naturmangfold.»

Disse medlemmer viser til høringsinnspillene og merker seg at det er ulik oppfatning av formålet. Noen aktører understreker at formålet er å opprettholde et sunt og levende hav, mens andre viser til at formålet er å legge til rette for verdiskaping.

Disse medlemmer vil påpeke at formålet slik beskrevet i Forvaltningsplanene for havområdene ikke ser ut til å være oppnådd og viser til Meld. St. 21 (2023–2024) der det står:

«Målene for verdiskaping, næring og samfunn kan sies å være nådd, mens mange av de resterende målene for naturmangfold, økosystem og forurensning ikke er nådd eller de er vanskelige å vurdere.»

Disse medlemmer mener det er alvorlig at formålet ikke er nådd, og at regjeringens hovedprioritering nå bør være at det iverksettes tiltak for å sikre et sunt og levende hav.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet understreker viktigheten av at havnæringene sikres forutsigbare rammevilkår, og at dette balanseres mot hensynene som må tas til økosystemer og livet i havet. Disse medlemmer viser til at næringslivet og befolkningen langs kysten lever av og med havet, og har gjort dette i over tusen år. Dette vil fortsette i all overskuelig framtid på grunn av næringsgrunnlaget, verdiskapingen og arbeidsplassene som havet gir til kystbefolkningen. Disse medlemmer viser videre til at dette er muliggjort gjennom trygg forvaltning av ressursene og kunnskapen i de maritime næringene, inkludert fiskeri og petroleum, der Norge er blant de fremste næringsaktørene i verden. På bakgrunn av den sikkerhetspolitiske situasjonen i verden vil disse medlemmer understreke at Norge har et særlig ansvar for å være en trygg og langsiktig leverandør av havets ressurser til våre allierte i Europa.

Disse medlemmer mener det er viktig at Meld. St. 21 (2023–2024) er klar på formålet med forvaltningsplanen, som legger til grunn et balansert forhold mellom ulike hensyn, fra miljø og naturverdier til verdiskaping og næringsaktivitet. Disse medlemmer mener at Norge er et foregangsland i så måte.

Miljøtilstand i norske havområder

Komiteen merker seg at miljøtilstanden i havområdene Barentshavet og Norskehavet vurderes som god, mens økosystemene i Nordsjøen og Skagerrak vurderes som betydelig påvirket av moderne industrielle aktiviteter og klimaendringer.

Komiteen viser til at tareskogen langs kysten har stor betydning både for økosystemet i havet og for men-

nesker. Ifølge Bellona har vi mistet omtrent samme areal med tareskog som det er utbygde arealer på landjorden. Store områder er i dag forvandlet til en stor under-sjøisk kråkebolleørken. Komiteen mener at en restaurering av tareskogen vil tjene flere gode formål. Tareskog er viktig for mange marine bestander, gir gode økosystemtjenester, er viktig for karbonlagring, og bidrar til sunne og produktive hav som danner grunnlag for arbeidsplasser og kystsamfunn.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en plan og foreslå tiltak for å systematisk restaurere norsk tareskog langs kysten for å bedre det marine miljø.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti merker seg at miljøtilstanden i de norske havområdene i økende grad påvirkes av menneskeskapte klimaendringer, og at havklimaet har endret seg i alle de tre forvaltningsplanområdene som følge av menneskeskapte klimaendringer. Konsekvensene av menneskelig påvirkning på klimaet er økt temperatur, minkende havis i Barentshavet, og formørkning av vannet i Nordsjøen og Skagerrak. Økte utslipp av CO₂ gjør at havet blir surere. Den samlede vurderingen av økologisk tilstand i de tre forvaltningsplanområdene viser at det bare er den subarktiske delen av Barentshavet som ikke har avvik fra referansetilstanden. Den arktiske delen av Barentshavet og Norskehavet har begrenset avvik fra referansetilstanden, mens Nordsjøen og Skagerrak har betydelig avvik fra referansetilstand. I rapporten Faggrunnlag for helhetlige forvaltningsplaner for norske havområder, påpekes det at det er stor usikkerhet knyttet til om vurderingene for Barentshavet og Norskehavet betyr at påvirkningene virkelig er begrenset i disse områdene, eller om de i realiteten er betydelige, men ikke registrerte fordi mange av tidsseriene er for korte til å fange opp endringer.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at man har bedre kunnskap om mange aspekter ved havområdene og deres tilstand nå enn da forrige melding om forvaltningsplanene for norske havområder ble lagt fram. Samtidig har man ikke nok kunnskap. Et klima i stor endring gjør også at kunnskapsbehovet blir større i framtida. Det pekes i meldingen på behovet for å kontinuerlig videreutvikle kunnskapen, spesielt om den økologiske tilstanden, endringer, effekter av påvirkning, årsakssammenhenger og samlet belastning. Disse medlemmer vil understreke at det fordrer økte midler til forskning og kunnskapsinnhenting over statsbudsjettet.

Forvaltning av marin natur og økosystemer

SÆRLIG VERDIFULLE OG SÅRBARE OMRÅDER

Komiteen merker seg at det foreslås en rekke særlige verdifulle områder (SVOer) basert på faglige vurderinger av områdenes økologiske og biologiske verdier, herunder isbiota, plankton, fisk, mesopelagisk fauna, bunnsamfunn, sjøpattedyr og sjøfugl. Basert på disse kriteriene er det identifisert totalt nitten delområder som regnes som særlig verdifulle og sårbare i norske havområder, hvorav syv i Barentshavet, åtte i Norskehavet og fire i Nordsjøen. I disse områdene er det vurdert hvor sårbare miljøverdiene er for ytre påvirkning. Det er i dette arbeidet tatt hensyn til hvor og når de ulike miljøverdiene er til stede, som for eksempel gyte- og yngelperioder.

Komiteen vil understreke at SVOer ikke er ensbetydende med vern av et område, eller at annen aktivitet ikke er mulig eller ønskelig. SVOene gir imidlertid en oversikt over viktige miljøverdier i et område, der det er avgjørende å utvise særskilt aktsomhet for å hindre at verdiene forringes. SVOene kan derfor gi grunnlag for særskilte forvaltningsvedtak.

Komiteen merker seg at de nitten delområdene som er identifisert som særlig sårbare, dekker om lag 55 pst. av norske havområder. Det vil derfor være stor variasjon i hvilke miljøverdier og økosystemer som finnes innenfor ett enkelt område, og når på året disse miljøverdiene er sårbare. Komiteen vil derfor understreke at det er behov for en aktiv og differensiert forvaltning innenfor hvert enkelt av de nitten områdene, for å sikre en bærekraftig og treffsikker forvaltning som ivaretar sårbarheten i miljøverdier og økosystemer, og samtidig tar hensyn til ønsket aktivitet i områdene.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til Kunming-Montreal-avtalen der Norge har forpliktet seg til at minst 30 pst. av alle havområder skal bevares og beskyttes mot skadelig påvirkning fra menneskelig aktivitet innen 2030. Disse medlemmer mener Norge, som en av verdens største havnasjoner, må bidra til å oppnå dette.

Disse medlemmer er positive til at områder som er definert som særlig verdifulle og sårbare områder (SVOer) økes til om lag 55 pst., men er bekymret over at områder med status som SVO sjelden har ført til reelle endringer for hva som tillates av forurensning og virksomhet innenfor området. Det gir lite mening å identifisere et område som særlig verdifullt og sårbart uten å følge opp med konkrete forvaltningstiltak. Disse medlemmer mener det er naturlig at områder definert som SVO skal utredes med tanke på marint vern før

det gis tillatelse til igangsettelse av ny aktivitet i slike områder. Dette vil bidra til å oppnå formålet med forvaltningsplanene, samt Norges bidrag til naturavtalen.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede områder som er definert som særlig verdifulle og sårbare områder (SVOer) for marint vern og sørge for at en slik utredning er gjennomført før det gis tillatelse til ny industriell aktivitet i et område.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Norge bidrar til å oppnå Kunming-Montreal-avtalen om 30 pst. marint vern innen 2030 ved å verne minst 30 pst. av norske havområder.»

Disse medlemmer påpeker at marine verneområder etter naturmangfoldloven og marine beskyttede områder etter havressursloven er virkemidler for å ta vare på arealer med viktige økosystemer og naturverdier. Disse medlemmer understreker at målet er at områdene skal forvaltes slik at disse verdiene ivaretas for fremtiden. Det krever at påvirkninger reguleres, og at det gjennomføres aktive bevaringstiltak der dette er nødvendig. Disse medlemmer viser videre til tilrådingen for marin verneplan fra 2004, og påpeker at regjeringens stortingsmelding ikke inkluderer tre områder som omtales i tilrådingen, i kartet over eksisterende og planlagte marine verneområder, og marine beskyttede områder. Dette gjelder Korsfjorden, Ytre Hardangerfjord og Borgenfjorden. Disse medlemmer mener arbeidet for realisering av vern av alle områdene foreslått i tilrådingen fra 2004 må gjennomføres, inkludert Korsfjorden, Ytre Hardangerfjord og Borgenfjorden.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil trekke frem som særlig viktig at SVOene skal være åpne for næringsaktivitet og verdiskapende virksomhet fra industri, energiproduksjon, fiskeri og annet, tilpasset den enkelte SVOs spesielle naturverdier og sårbarheter. Disse medlemmer vil ikke støtte initiativ som forbyr økonomisk aktivitet i SVOene, men mener at linjen fortsatt må være sameksistens. Disse medlemmer merker seg at departementet skriver i Meld. St. 21 (2023–2024) at

«SVO gir ikke direkte virkninger i form av begrensninger for næringsaktivitet, men signaliserer viktigheten av å vise særlig aktsomhet i disse områdene, og at aktivitet skal foregå på en måte som ikke truer områdenes økologiske funksjoner eller naturmangfold.»

og disse medlemmer er enige i dette.

Disse medlemmer mener at SVOenes geografiske avgrensning må ta utgangspunkt i en samlet vurdering av verdi og sårbarhet, og at aktivitetsbegrensninger må unngås i perioder hvor ressursene ikke er til stede. Det må ikke legges begrensninger på aktivitet som ikke påvirker ressursen.

Disse medlemmer mener videre at ytterligere restriksjoner ikke bør pålegges i planperioden, for å sikre forutsigbarhet for næringene.

KLIMA OG NATUR SOM RAMME FOR MARIN AREALFORVALTNING

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener forvaltningsplanregimet fungerer etter hensikten, men måloppnåelsen forutsetter god koordinering mellom berørte faginstanser og direktorater. Disse medlemmer har merket seg innspillene fra flere høringsinstanser som ber om at forvaltningsregimet for norske havområder suppleres med marine arealplaner. Disse medlemmer mener det er grunn til å vurdere nærmere om det er behov for et slikt supplerende verktøy i dagens havforvaltning, og få belyst om dette kan bidra til enda bedre koordinering og mer samordnet arealbruk, som igjen kan danne grunnlag for økt verdiskaping gjennom bærekraftig bruk.

Komiteen medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De grønne og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan marine arealplaner kan bidra til å styrke norsk havforvaltning, og komme tilbake til Stortinget i god tid før sommeren 2025.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti mener marin arealplanlegging er et avgjørende verktøy for å sikre sameksistens mellom næringer, få et bilde av den samlede påvirkningen på naturen i området før beslutninger tas, og for å vurdere hvilke områder som bør bevares av natur- og klimahensyn. Klimautvalget 2050 har fremhevet marin arealplanlegging i sine råd i veivalg for klimapolitikken.

Disse medlemmer mener det er viktig å vedta en marin arealplan for norske havområder i løpet av neste stortingsperiode. Denne planen skal siden oppdateres jevnlig som en del av forvaltningsplanssystemet. Arealplanen må sette områdespesifikke rammer for alle typer virksomhet i norske havområder. Ansvar for en slik marin arealplan legges til den eksisterende styrings-

gruppen for de helhetlige forvaltningsplanene for norske havområder.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vedta en marin arealplan for norske havområder i løpet av neste stortingsperiode. Denne planen skal deretter oppdateres jevnlig som en del av forvaltningsplanssystemet. Arealplanen må sette områdespesifikke rammer for alle typer virksomhet i norske havområder. Ansvar for en slik marin arealplan legges til den eksisterende styringsgruppen for de helhetlige forvaltningsplanene for norske havområder.»

Disse medlemmer vil understreke at iskantsonen er et av de mest verdifulle og sårbare naturområdene Norge har. Menneskelig aktivitet i dette området vil kunne føre til langt større økologiske konsekvenser enn i andre havområder og disse medlemmer mener derfor det er avgjørende å følge den faglige, vitenskapelige definisjonen av iskantsonen som forskerne fra blant annet Norsk Polarinstitut, Havforskningsinstituttet og Miljødirektoratet er enige om.

Disse medlemmer er bekymret over at definisjonen av iskantsonen brukt i Meld. St. 21 (2023–2024) ikke følger de miljøfaglige rådene. Disse medlemmer mener at iskantsonen må baseres på naturvitenskapelige fakta, ikke politiske kompromisser, og dermed bør ha en sørlig grense tilsvarende 0,5 pst. isfrekvens.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å definere SVO Iskantsonen i tråd med det vitenskapelige grunnlaget fra Faglig Forum, med en sørlig grense ved maksimal isutbredelse, dvs. 0,5 prosents isfrekvens.»

SAMEKSISTENS

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Framskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at det er de ulike sektormyndighetene som har ansvaret for å tildele arealer for virksomhet til havs, i henhold til sine respektive regelverk. Flertallet vil videre vise til at Norge har lang tradisjon for sameksistens mellom ulike næringer, og at dette må fortsette innenfor rammen av bærekraftig forvaltning.

HAVREGNSKAP

Komiteen viser til at Høynivåpanelet for bærekraftig havøkonomi (Havpanelet) har pekt på nasjonale havregnskap som et av tiltakene som kan bidra til målet om hundre prosent bærekraftig forvaltning av nasjona-

le havområder. Komiteen merker seg at det allerede foreligger en første versjon av et satellittregnskap for hav, mens utviklingen av et økosystemregnskap og et tematisk havregnskap ligger lenger frem i tid. Komiteen merker seg videre at det er satt i gang et arbeid for å etablere en pilot på et marint naturregnskap for området Kystsonen Lofoten, der arealregnskap, tilstandsregnskap og fysisk forsyning og bruk av økosystemtjenester skal inngå. Komiteen imøteser resultatene av dette arbeidet, og legger til grunn at man i fremtidige forvaltningsplaner vil presentere erfaringene fra piloten og hvordan metodikken kan brukes til å etablere et nasjonalt havregnskap. Komiteen vil imidlertid påpeke at det tidsmessig ikke ligger an til at havregnskap kan benyttes som virkemiddel for å nå målet om hundre prosent bærekraftig forvaltning innen 2025, men at det kan bli et godt utgangspunkt for arbeidet med fremtidige forvaltningsplaner.

Et hav av muligheter

Komiteen viser til at havet gir store muligheter for verdiskaping og arbeidsplasser langs hele kysten, og at Norges største eksportnæringer er havbaserte. Norge har en lang tradisjon i forvaltning av fiskerier og å komme til enighet med andre land med tilgrensende havområder om bærekraftig fiskeriforvaltning av ulike arter. Olje- og gassaktivitet på norsk sokkel er en annen stor næring som har krevd stor forvaltningskompetanse. Komiteen mener samtidig det er stort potensial for å utvikle flere arbeidsplasser og næringer basert på havets ressurser, forutsatt at utviklingen skjer innenfor bærekraftige rammer som ivaretar miljøverdier og økosystemtjenester.

HAVBRUK TIL HAVS

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at havbruk til havs potensielt er en ny næring som kan videreføre tradisjonelt havbruk på en mer miljøvennlig måte med bedre fiskehelse dersom det forvaltes godt.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at havbruk til havs er tatt høyde for i forvaltningsplanene, og at regjeringen Solberg gjorde et viktig forarbeid for å gå i gang med slik næring. Konsekvensutredninger for flere områder skal være ferdigstilt høsten 2024. Det vises til at havbruk til havs kan bli en lønnsom og stor næring som vil ta av noe av presset på nye kystnære arealer for havbruk, og kunne representere en type havbruk med bedre fiskehelse og lavt miljøavtrykk.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen starte prosessen med utvikling av konsesjonsordning, utlysning av områder og konkurranse om forhåndstilsagn for nye områder for havbruk til havs innen utgangen av 2024.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at miljøeffekten av havbruk til havs er omstridt. Når produksjonen skaleres opp, kan miljøpåvirkningen bli større sammenlignet med kystnær akvakultur. Dyrevelferdsmessig er det heller ingen garantier for at havbruk vil fungere bedre. Det kan tvert imot bli vanskeligere å følge opp syk fisk i større anlegg, og sykdommer og smitte kan spre seg til enda flere individer. Lakselus, utslipp fra fôrrester og avføring, nitrogen og fosfor, miljøgifter fra fôret, impregneringsmidler fra nøter og utslipp til havs av legemidler, er problemer oppdrettsnæringa har i dag, og de vil ikke bli borte bare fordi anleggene flyttes lenger ut. Akvakultur står for den største negative påvirkningen på anadrom laksefisk gjennom utslipp av lakselus, spredning av smittsomme patogener og gjennom genetisk påvirkning fra rømt laks. Akvakulturanlegg til havs vil ligge i mer eksponerte områder med sterkere strøm enn dagens akvakulturlokaliteter, slik at forurensing fra anleggene vil bli spredd over større områder og kan gi effekter lenger unna anlegget sammenlignet med kystnært oppdrett. Avstanden til land stiller også større krav til beredskap, og større krav til utstyr og sikkerhet på grunn av andre værforhold enn nærmere kysten.

Disse medlemmer vil understreke at problemene med lus og utslipp ikke løses bare fordi oppdrettsanlegg flyttes lenger til havs. Dersom havbruksnæringa skal bli bærekraftig, må slam samles opp, problemet med lus løses på en dyrevelferdsmessig god måte, og fiskefôret produseres på en klima- og miljøvennlig måte.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at havbruk til havs er på utviklingsstadiet. Dette medlem understreker at næringen i dag har store miljøutfordringer som må løses. Disse forsvinner ikke nødvendigvis selv om vi flytter havbruksnæringen lenger ut i havet. Dette medlem viser til at Nærings- og fiskeridepartementet har lyst ut oppdrag om gjennomføring av offentlig overordnet konsekvensvurdering av områdene Norskerenna sør, Frøyabanken nord og Trænabanken for havbruk til havs. Kunnskapen fra dette arbeidet er svært viktig, og må legges til grunn for videre arbeid med havbruk til havs.

HAVVIND

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, viser til at havvind er pekt ut som en ny fremtidsnæring for Norge. Stortinget har sluttet seg til et mål om å lyse ut 30 GW havvind innen 2040, og påpekte i Innst. 446 S (2021–2022) en rekke rammer for denne utbyggingen, herunder at det skal tilstrebes naturpositive prosjekter.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at det er behov for jevnlig tildeling av areal og forutsigbare rammevilkår for å realisere målet om å bygge ut 30 GW havvind i Norge. Disse medlemmer mener det bør tas sikte på å lyse ut 3 GW årlig fra 2025, etter modell av petroleumforvaltningen. Det er samtidig avgjørende at rammevilkårene avklares, slik at aktørene som skal bygge ut vet hva de har å forholde seg til.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti forutsetter samtidig at det gjøres grundige miljøkartlegginger av hvert enkelt område som lyses ut, og at en eventuell utbygging ikke går på bekostning av verdifulle økosystemer eller vesentlige naturverdier. Disse medlemmer mener videre det er helt avgjørende at regjeringen legger til rette for god sameksistens mellom ulike næringer.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til behandlingen av Innst. 496 S (2022–2023) hvor følgende punkter ble vedtatt:

«II

Stortinget ber regjeringen sikre at kartlegging av havmiljøet og sjøfugl integreres i beslutningsgrunnlaget fram mot konsesjonsbehandling for anlegg for kraftproduksjon til havs.

III

Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2024, legge fram en helhetlig plan for naturkartlegging for de områdene som blir aktuelle for havvindutbygging.

IV

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at det gjennomføres følgeforskning i utbyggings- og driftsfasen av Sørlige Nordsjø II. Det skal legges vekt på havvindparkens påvirkning på natur og miljø, og at denne kunnskapen aktivt tas i bruk og integreres i det videre arbeidet med å følge opp god sameksistens og bærekraft innen havvind.»

Disse medlemmer viser videre til vedtak 737 som ble gjort i forbindelse med Stortingets behandling av Innst. 446 S (2021–2022):

«Stortinget ber regjeringen sikre at utbygging og drift av havvindparker og annen fornybar energiproduksjon på norsk sokkel har vesentlig bedre natur- og miljøegenskap enn tidligere energiprosjekter i Norge. Utbygging og drift skal gjøres på en måte som sikrer svært lav eller positiv samlet naturpåvirkning over tid.»

Vedtak 740 i forbindelse med behandlingen av samme innstilling lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at forvaltningsplanen for norske havområder bidrar til å samle og oppsummere tilgjengelig kunnskap om miljøeffekter av havvind, og bidra til grundig kartlegging for alle deler av havmiljøet i områder som er, og kan bli, aktuelle for norsk havvind. Relevant kunnskap legges til grunn og skal benyttes ved utlysning av områder samt for natur- og miljøkrav til utbygging og drift.»

Disse medlemmer mener utbygging av havvind er avgjørende for å sikre ny fornybar energi, og for å omstille Norge bort fra petroleumsnæringen til andre næringer. Samtidig er det viktig å anerkjenne at all kraftproduksjon kan ha negativ naturpåvirkning, også havvind. Det er derfor svært viktig med en helhetlig arealforvaltning som begrenser påvirkningen på marine økosystemer og sjøfugl, og at en stiller nødvendige krav til teknologivalg og drift som gjør at havvindutbyggingen kan få positiv naturpåvirkning, i tråd med Stortingets vedtak.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til Meld. St. 21 (2023–2024) som går gjennom noe av den tilgjengelige kunnskapen om miljøpåvirkning fra havvind, blant annet at bunnfaste havvinnanlegg kan tiltrekke seg flere marine arter og at mange arter beiter og reproducerer i anleggene. Meldingen viser videre til at vindkraft til havs kan påvirke sjøfugl, trekkfugler og flaggermus blant annet på grunn av kollisjonsfare.

Disse medlemmer vil likevel understreke at det fortsatt er store kunnskapshull om naturpåvirkning av ulike typer turbiner og teknologivalg, og hvordan havvind kan bidra positivt til havmiljø og fiskeri. Flere land driver nå med forskning på samspillet mellom havvind og natur, og det er viktig at Norge følger med og bidrar til denne felles kunnskapsutviklingen. I Norge er det fortsatt stort behov for naturkartlegging av områder som er aktuelle for havvind, slik Stortinget har bedt om. Dette er nødvendig både for å finne de områdene hvor havvind har minst mulig negativ påvirkning på natur og fiskeri, men også for å kunne stille krav i konsesjonen for den enkelte havvindpark som er tilpasset naturmiljøet.

Disse medlemmer mener det er vesentlig at havvindutbyggingen sees i sammenheng med annen aktivitet i norske havområder. Den helhetlige vurderingen av havvind opp mot andre næringer burde vært gjort i forvaltningsplanene.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre viser til høringsuttalelser til høringen av prekvalifiseringskriterier og auksjonsmodell for Sørlige Nordsjø II fra aktørene Naturvernforbundet, Sabima, Greenpeace og ZERO, som alle ba om kvalitative kriterier i auksjonen og at miljø måtte hensyntas strengt her.

Høringsuttalelsene viser til at andre land som bygger ut havvind i Nordsjøen bruker kvalitative kriterier i auksjonen, og disse medlemmer mener at regjeringen dermed synliggjør at de har lavere miljøambisjoner for havvindutbyggingen enn disse landene.

Komiteens medlem fra Rødt er uenig i at det er viktig å bygge ut havvind i Norge nå. Dette medlem påpeker at det mangler svært mye kunnskap om havvindutbyggingens konsekvenser for livet i havet og fiskeriene, noe Havforskningsinstituttet senest understreket i 2023. Dette kommer også fram av direktoratgruppens arbeid med identifisering av nye områder for fornybar energiproduksjon til havs. Dette medlem vil legge til grunn et føre-var-prinsipp og ikke åpne områder for havvind i Norge enda.

Dette medlem viser til at Stortinget i behandlingen av Innst. 446 S (2021–2022) vedtok at

«Stortinget ber regjeringen sikre at utbygging og drift av havvindparker og annen fornybar energiproduksjon på norsk sokkel har vesentlig bedre natur- og miljøregnskap enn tidligere energiprosjekter i Norge. Utbygging og drift skal gjøres på en måte som sikrer svært lav eller positiv samlet naturpåvirkning over tid.»

Dette medlem mener at regjeringen gjennom valget av kriteriene for utlysning av Sørlige Nordsjø II ikke fulgte dette opp. Dette medlem peker på at bærekraft kun ble vurdert i prekvalifiseringen, og at det bare var minstekrav til dette og ikke rangering av måloppnåelsen under prekvalifiseringen.

Dette medlem registrerer at denne stortingsmeldingen heller ikke følger opp Stortingets vedtak ved behandlingen av Innst. 446 S (2021–2022) om en helhetlig plan for naturkartlegging for de områdene som blir aktuelle for havvindutbygging. Det skrives at kartleggingen er i gang, men det er ikke lagt fram en plan for dette, og det gjelder arealer som skal utlyses så tidlig som 2025. Dette medlem frykter at de lave miljøambisjonene fortsetter for den videre havvindsatsingen.

PETROLEUMSRESSURSER PÅ NORSK SOKKEL

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet mener norsk sokkel må videreutvikles innenfor rammen av våre klimaforpliktelser. Disse medlemmer viser til at Europa vil ha et stort behov for norsk gass i lang tid fremover. Bortfallet av russisk gass i den europeiske energimiksen har medført

en forsterket satsing på fornybar energi, men også økt import av LNG fra blant annet USA. Veksten i fornybar energiproduksjon er forventet å øke betydelig de neste årene, men det vil likevel være behov for import av norsk rørgass i lang tid fremover.

Disse medlemmer viser til at Tyskland har planer om å bygge ut 10 000 kilometer med hydrogenrør de neste årene. Hydrogen fremstilt fra norsk naturgass med rensing av CO₂ (blått hydrogen) er per i dag betydelig billigere enn hydrogen fremstilt med elektrolyse (grønt hydrogen). På kort sikt vil Tyskland og andre europeiske land ha behov for import av ren naturgass, men over tid vil det antakelig bli et betydelig marked for blått hydrogen. Dersom Norge skal være med å dekke dette behovet, vil det forutsette at vi klarer å opprettholde gassproduksjonen på norsk sokkel. Uten nye funn vil gassproduksjonen falle betydelig fra 2035 og fremover. Disse medlemmer mener derfor at den 26. konsesjonsrunde bør lyses ut så raskt som mulig.

Disse medlemmer mener videre at det er viktig at regjeringen samarbeider med næringen om å realisere områdeløsninger for evakuering av gass fra Barentshavet.

Disse medlemmer mener det er hensiktsmessig å lete etter nye petroleumsforekomster i nærheten av eksisterende infrastruktur. I den forbindelse mener disse medlemmer at lisensene i Nordland VI som tidligere har vært åpnet for leting og utvinning, bør gjenoppnås.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjenåpne lisensene i Nordland VI som tidligere har vært tildelt.»

«Stortinget ber regjeringen lyse ut 26. konsesjonsrunde så raskt som mulig.»

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for områdeløsninger for evakuering av gass fra Barentshavet, i samarbeid med næringen.»

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er formålstjenlig å dreie hovedmålet med leting på norsk sokkel fra olje til gass.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at Det internasjonale energi-byrået (IEA) spår at etterspørselen etter fossil energi faller i dette tiåret. EUs ambisiøse klimamål innebærer at Norges viktigste marked vil redusere sitt forbruk av fossil energi i 2040 med 80 pst. sammenlignet med 2021. FNs klimapanel forteller oss at det ikke er plass til mer ny olje og gass dersom vi skal nå 1,5 gradersmålet, og Klimautvalget 2050 har tatt til orde for en plan for utfa-

sing. Samtidig viser FNs miljøprogram (UNEP) at offisielle planer og prognoser fra fossilproduserende land legger opp til at det skal produseres 110 pst. mer fossil energi enn det 1,5-gradersscenarioet tillater. Disse medlemmer vil understreke at Forvaltningsplanene for havområdene er viktig verktøy for å sikre en helhetlig og bærekraftig forvaltning av norske havområder, og bør sette tydelige rammevilkår som sikrer at Norge oppnår klima- og naturmålene og legger til rette for grønn omstilling.

Disse medlemmer merker seg at med noen mindre unntak rundt Bjørnøya og Sentrale Barentshavet legges det til rette for at petroleumsvirksomheten fortsetter som før. Disse medlemmer mener det strider mot klima- og naturvitenskapen, for ikke å snakke om Norges klimamål og internasjonale forpliktelser under Parisavtalen og Kunming-Montreal-avtalen.

Stortinget fattet anmodningsvedtak nr. 101, 1. desember 2022:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revisjonen av forvaltningsplanen for norske havområder vurdere om deler av de områdene hvor det etter gjeldende forvaltningsplan ikke skal tildeles nye tillatelser, eller enkelte ikke-åpnede områder, bør defineres som varig petroleumsfrie områder.»

og disse medlemmer merker seg at dette ikke er fulgt opp. Disse medlemmer forventer at regjeringen umiddelbart følger opp anmodningsvedtak 101 (2022–2023).

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om at det ikke iverksettes petroleumsvirksomhet, inkludert leting og seismikkskyting, i områder definert som særlig verdifulle og sårbare (SVO).»

Komiteens medlem fra Venstre mener Norge må satse på blått hydrogen, både gjennom produksjon og bruk av dette. Dette medlem påpeker at blått hydrogen er viktig for energiomstillingen i Europa. Norge og Tyskland har en felles intensjon om å få på plass storskala leveranser av hydrogen fra Norge til Tyskland innen 2030. Dette medlem viser til rapporten Norge i morgen (2023) fra konsulentsekskapet McKinsey, som anslår at en satsning på hydrogen vil kunne bidra til en utslippsreduksjon på 22 millioner tonn CO₂ i Norge og Europa. Dette medlem påpeker at energiomstillingen i Norge handler om energieffektivisering og om å ta klimavennlige løsninger i bruk i sektorer som i dag bruker fossil energi. Dette kan skje enten direkte gjennom videre elektrifisering med fornybar kraft eller indirekte, for eksempel gjennom utslippsfritt hydrogen. Dette medlem understreker at Norge kan bli en ledende nasjon for produksjon og eksport av hydrogen og hydrogenteknologi. Det kreves høy teknolo-

gisk kompetanse og infrastruktur for å håndtere hydrogen som energibærer. Med erfaring fra hundre år med industriell hydrogenproduksjon har Norge begge deler. Derfor har man også en unik mulighet for å ta en ledende posisjon i denne næringen. Dette medlem påpeker at hydrogen vil ha potensial som erstatning for fossile brensler i en rekke industrier som det er utfordrende å dekarbonisere; i tungtransporten – både til havs og på land, til oppvarming og til lagring av elektrisitet.

HAVBUNNSMINERALER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet, viser til at et bredt flertall på Stortinget tidligere i år oppnådde enighet om en trinnvis og forutsigbar åpning for havbunnsmineraler på en avgrenset del av norsk kontinentalsokkel. Stortinget har lagt til grunn at det i første omgang åpnes for kommersiell leting ved siden av videre naturkartlegging i regi av offentlige aktører. De første utvinningsplanene for havbunnsmineraler skal legges frem som en proposisjon for Stortinget og myndighetene skal i forkant av en eventuell utvinning lage et oppdatert og sammenstilt kunnskapsgrunnlag om virkninger for miljø.

Flertallet understreker at behovet for mineraler vil øke sterkt de neste tiårene for å klare energi- og klimaomstillingen, og at det er viktig å styrke forsynings-sikkerheten for kritiske mineralressurser. Havbunnsmineraler kan være en spennende mulighet for Norge. Samtidig skal det vedtatte rammeverket for havbunnsmineraler sikre at utvinning kun kan tillates dersom fremtidig kunnskapsgrunnlag viser at det kan gjøres bærekraftig og forsvarlig, der departementet fastsetter kravene til aktører på norsk sokkel, og at disse kravene ligger til grunn for eventuell godkjenning av utvinningsplanene. Dette for å sikre aktørene klare, forutsigbare rammevilkår.

Flertallet påpeker at myndighetene frem mot godkjenning av første utvinningsplan, skal bidra til et oppdatert og sammenstilt kunnskapsgrunnlag om hvilke virkninger utvinning kan få for miljøet, og andre relevante virkninger.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti mener Norge må arbeide aktivt for et nasjonalt og globalt moratorium, et midlertidig forbud, mot mineralvirksomhet til havs inntil kunnskapen er tilstrekkelig for å kunne sikre at mineralvirksomhet til havs kan skje uten skade på naturmangfold eller økosystemfunksjoner som karbonlagringsevnen.

Disse medlemmer understreker at Norges overordnede posisjon bør være at det foreløpig ikke eksisterer tilstrekkelig vitenskapelig kunnskap til at utvin-

ning av havbunnsmineraler kan tillates. Så lenge man mangler kunnskap om påvirkning på det marine miljøet som skal til for å sikre effektivt vern, kan ikke et utvinningsregelverk ferdigstilles. Det er behov for mekanismer som sikrer at utvinning ikke finner sted før man har den nødvendige kunnskapen om konsekvensene av havbunnsmineralvirksomhet.

Disse medlemmer mener at Norge skal jobbe for å sikre at regelverket for utvinning for internasjonalt farvann under Den internasjonale havbunnsmyndigheten ikke ferdigstilles før det er tilstrekkelig vitenskapelig kunnskap til å vurdere konsekvensene av virksomheten og man kan sikre effektivt vern av det marine miljøet mot skadelige virkninger i tråd med Havrettskonvensjonen.

Disse medlemmer understreker at internasjonalt samarbeid er avgjørende for å løse klima- og miljøutfordringene. Disse medlemmer påpeker at Norge har spilt en viktig rolle i arbeidet med å opprette globale regler for marin forsøpling, og at landet støtter initiativer som jobber med å rydde havet og kystområder for søppel. Disse medlemmer viser til at Norge i 2018 tok initiativ til opprettelsen av et internasjonalt havpanel for bærekraftig havøkonomi (Havpanelet), med forpliktende samarbeid. Norges statsministre har, sammen med presidenten av Palau, hatt rollen som leder av Havpanelet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne understreker at Norge, gjennom Havpanelet, har forpliktet seg til å «beskytte og gjenopprette havets helse», forvalte havet «100 prosent bærekraftig» og «sikre havets helse og rikdom for fremtidige generasjoner». Disse medlemmer påpeker at Norges åpning for gruvedrift på havbunnen, tillatelse av omfattende bunntråling i sårbare, marine områder og planer for ny oljeleting- og virksomhet i Barentshavet bryter med disse prinsippene. Disse medlemmer påpeker at slike vedtak og tillatelser bidrar til å svekke Norges legitimitet som en nasjon som står i front for bærekraftig havforvaltning.

Havberedskap

Komiteen viser til at all aktivitet i, på og ved havet innebærer miljørisiko. Havområdene i Norge har mange områder med miljøverdier som har høy sårbarhet for akutt forurensing. Det knytter seg for eksempel til viktige områder for sjøfugl, fisk i tidlige livsstadier, marine pattedyr og kystnære naturverdier.

Komiteen mener det er avgjørende med god beredskap mot alle typer ulykker, utslipp og akutt forurensing som kan oppstå, og at beredskapen er tilpasset risiko og aktivitet i ulike områder. Komiteen viser til at forurensingsloven gir et delt ansvar for akutt forurensning mellom privat, kommunalt og statlig nivå, og at det

derfor er viktig med god samhandling mellom de ulike aktørene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener petroleumsvirksomheten i nord har bidratt til å bedre beredskapen mot alle typer ulykker og akutt forurensing sammenlignet med tilstanden før Barentshavet ble åpnet for petroleumsvirksomhet, og vurderer denne delen av beredskapen som tilfredsstillende. Samtidig vil flertallet påpeke at økt aktivitet også gir økt behov for beredskap, i alle deler av tiltakskjeden.

Komiteens medlemmer fra Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne er enige i at økt aktivitet gir økt behov for beredskap. Derfor skulle det bare mangle at beredskapen i nord har blitt bedre som følge av petroleumsvirksomhet i området. Disse medlemmer vil understreke at med petroleumsvirksomhet i nord har risikoen for store naturødeleggelser og akutt forurensing også økt.

Internasjonalt samarbeid for bærekraftig havforvaltning

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, vil trekke frem den nye globale havmiljøavtalen (BBNJ) som ble vedtatt i juni 2023, som et fremskritt i det globale arbeidet med bærekraftig havforvaltning. Det pågår en rekke andre initiativ som vil kunne få betydning for vår felles evne til å forvalte økosystemene i havet på en mer bærekraftig måte, og flertallet mener det er viktig at Norge spiller en aktiv rolle på alle relevante arenaer for havforvaltning.

Flertallet vil påpeke at marin forsøpling og plast i havet er en betydelig utfordring globalt, og mener det er vesentlig at Norge opprettholder engasjementet på dette området. Norge var en pådriver for opprettelsen av flegiverfondet PROBLUE i 2019, og bidrar også med bilateral kunnskaps- og kompetansebygging gjennom bistandsprogrammene Hav for utvikling og Fisk for utvikling. I 2018 ble det opprettet et bistandsprogram mot marin forsøpling og plast i havet. Programmet har som formål å forebygge og kraftig redusere omfanget av marin forsøpling fra store kilder i utviklingsland. En midtveisgjennomgang av programmet konkluderte med at programmet i stor grad har nådd sine målsettinger og gitt et moderat til stort bidrag til å forhindre og redusere marin forsøpling. Flertallet merker seg at regjeringen likevel foreslår å avslutte programmet i 2024 til tross for gode resultater, og mener dette er en uheldig prioritering. Det er stort behov for å skalere bærekraftige av-

fallshåndteringssystemer i utviklingsland, for å forhindre marin forsøpling.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at det foregår et omfattende internasjonalt samarbeid om bærekraftig havforvaltning. I de senere år har det internasjonale høynivåpanelet for bærekraftig havøkonomi, under Norges ledelse, spilt en viktig rolle som premissleverandør i dette arbeidet. Bærekraftig havforvaltning kan bidra til bedre utnyttelse av havets ressurser, økt matproduksjon, arbeidsplasser og verdiskaping. Dette krever at økosystemene i havene forvaltes godt over tid, og forutsetter internasjonalt samarbeid.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne påpeker at EUs marine verneplaner er en del av EUs Biodiversitetsstrategi for 2030 og innebærer betydelige tiltak for å beskytte og gjenopprette marine økosystemer. Kjernen i disse planene er å lovmessig og effektivt beskytte 30 pst. av EUs havområder innen 2030, hvorav en tredjedel skal være strengt beskyttet. Disse medlemmer merker seg at dette blant annet innebærer utfasing av mobil bunntåling i marine verneområder, økt selektivitet i fiske, beskyttelse av sensitive arter og styrking av kunnskapsgrunnlaget gjennom forskning og innovasjon.

Disse medlemmer påpeker at EUs marine verneplaner også omfatter etableringen av et større nettverk av beskyttede områder, både på land og i havet, og samt lansering av en naturgjenoppbyggingsplan. Naturgjenoppbyggingsplanen er rettet mot effektive tiltak for å restaurere degraderte økosystemer, spesielt de med stort potensial for å fange og lagre karbon og forebygge naturkatastrofer. Disse medlemmer understreker at EUs tilnærming til havforvaltning per nå er mer omfattende enn Norges tilnærming, ved at EU har vedtatt lovfestede mål og beskyttelsestiltak. Norge legger vekt på integrert forvaltning hvor ulike interesser balanseres, mens EU legger opp til strengere beskyttelsestiltak i bestemte områder og har bindende naturgjenoppbyggingsmål over et bredere økologisk spektrum. Disse medlemmer mener Norge må samarbeide tettere med EU innen havforvaltning, samt lage en plan som sikrer vern og beskyttelse av 30 pst. av havarealene innen 2030.

Disse medlemmer viser til EUs havstrategidirektiv, kjent som Marine Strategy Framework Directive (MSFD), som ble etablert for å beskytte og bevare marine økosystemer i Europa, sikre bærekraftig bruk av havressurser og oppnå god miljøtilstand (Good Environmental Status, GES) i europeiske havområder. Disse medlemmer påpeker at direktivet er sentralt i EUs marine miljøpolitikk og støtter bredere miljømål

som de i Den europeiske grønne avtalen (Green New Deal) og nullforurensningshandlingsplanen.

Disse medlemmer viser til at EUs havstrategidirektiv (MSFD) og de norske havforvaltningsplanene er eksempler på at økosystembasert forvaltning kan settes ut i praksis. Mens MSFD er en lov som gir rammer for de europeiske kyststatene, er de norske planene politiske instrumenter som i liten grad har formaliserte regler. Disse medlemmer viser til at det likevel er store likheter i formulering av mål for og måling av havets miljøtilstand, noe som gir en felles innfallsvinkel til å lage rapporter om tilstanden og drive overvåking. Disse medlemmer mener dette legger grunnlag for at Norge kan rapportere miljødata i regionalt samarbeid med EU-land, som i OSPAR-kommisjonen (administrerer Oslo-Paris-konvensjonen).

Måloppnåelse i forvaltningen av norske havområder

Komiteen merker seg at regjeringen mener de tidligere fastsatte målene for verdiskaping, næringsutvikling og samfunn kan sies å være nådd, men at mange av de resterende målene for naturmangfold, økosystem og forurensing ikke er nådd eller at det ikke finnes tilstrekkelig kunnskap om målene for å kunne si om de er nådd. Komiteen merker seg imidlertid at regjeringen mener utviklingen går i riktig retning også på disse områdene.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti mener det er alvorlig at mange av målene for naturmangfold, økosystem og forurensing ikke er nådd. At man ikke har kunnskap om nok til å kunne fastslå om en del av målene er nådd, er like alvorlig. Mål som skal sikre et levelig miljø må prioriteres like høyt som mål for verdiskaping, næringsutvikling og samfunn.

Faglig forum for norske havområder påpeker i Faggrunnlag for helhetlige forvaltningsplaner for norske havområder – Hovedrapport 2019-2023, at det er konkretisert flere svakheter i selve målformuleringene og metode for målevaluering, og at målevaluering er utfordrende på grunn av mangel på data, manglende kunnskap om samlet belastning og indirekte effekter på verdikjeder og mangel på forvaltningsrelevante indikatorer og terskelverdier. Disse medlemmer mener at dette er alvorlig, og at det må skaffes mer data og kunnskap for å sikre at vi har grunnlaget for å vurdere måloppnåelse. Det er urovekkende at regjeringen velger å åpne havområder for gruvedrift når denne kunnskapen mangler.

Havforskningsinstituttet peker i sitt høringsinnspill til komiteens arbeid med meldingen at det er utfordren-

de å se sammenheng mellom kunnskapsgrunnlaget, vurdering av forvaltningsmål og de tiltakene som foreslås i meldingen. Havforskningsinstituttet skriver at

«Overordnet sett nås typisk forvaltningsmål knyttet til næringsutvikling og økonomi. Mål knyttet til påvirkning på økosystem og biologisk mangfold nås derimot ikke, delvis på grunn av menneskelig påvirkning på økosystemene, delvis fordi disse målene ikke er operasjonelle og utfordrende å evaluere. Det er ikke tydeliggjort i meldingen hvordan mål som ikke nås gir konsekvens i form av tiltak. Havforskningsinstituttet ønsker strammere rammer rundt havforvaltningsplanene. Det bør utvikles operasjonelle og målbare mål knyttet til også økosystempåvirkning og ivaretaging av biologisk mangfold, og økosystemenes struktur, dynamikk og produktivitet, som til sammen operasjonaliserer økologisk bærekraft i bruk av marine økosystem og ressurser. Sammenheng mellom kunnskap, målevaluering og tiltak må styrkes og samtidig gi transparens i beslutningsprosesser.»

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utvikle operasjonelle og målbare mål i havforvaltninga knyttet til økosystempåvirkning og ivaretaging av biologisk mangfold, og økosystemenes struktur, dynamikk og produktivitet, som til sammen operasjonaliserer økologisk bærekraft i bruk av marine økosystem og ressurser.»

Rammer og tiltak for bærekraftig bruk og bevaring av økosystemene i de norske havområdene

Komiteen viser til at regjeringen foreslår en rekke nye mål og tiltak for forvaltningene av de norske havområdene, og merker seg at mange av dem omhandler behov for mer kunnskap, bedre kartlegging og mer overvåking. Komiteen merker seg videre at de mest konkrete tiltakene og restriksjonene omhandler petroleumsnæringen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti merker seg at handlingsplanen for sjøfugl, som Stortinget ba regjeringen om å utarbeide i 2016, fremdeles ikke er levert. Regjeringen skriver i meldingen at de vil utarbeide en nasjonal handlingsplan, og at en slik handlingsplan er under fullføring. Sjøfuglbestandene har for mange arter vist betydelig nedgang over tid. I tillegg til endringer i klima og dermed mattilgang, er mange sjøfuglbestander også rammet av fugleinfluensa. Disse medlemmer vil understreke at det er viktig at handlingsplanen for sjøfugl blir ferdigstilt raskt, slik at arbeidet for å bevare sjøfuglbestandene kan forsterkes.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en nasjonal handlingsplan for sjøfugl innen utgangen av 2024.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet de Grønne merker seg at Meld. St. 21 (2023–2024) gir sprikende signaler når det gjelder konsekvensene av bunntråling. Flere steder påpekes det at konsekvensene ved bunntråling er «usikkert» (f.eks. s. 21 og 24) og at «det kan ha konsekvenser» (f.eks. s. 40) for økologisk funksjon og produktivitet i bunndyrssamfunnene, mens andre steder understrekes det at økosystemet er sårbart for bunntråling (f.eks. s. 38).

Disse medlemmer vil understreke at havbunnen er et viktig karbonlager og hjem til mange sårbare arter. Bunntråling fører med seg økte klimagassutslipp og blant annet Havforskningsinstituttet er tydelige på at bunntråling er den menneskelige aktiviteten som i geografisk utstrekning har størst påvirkning på havbunnen (Havforskningsinstituttet, Effekter av bunntråling – Sammenstilling av kunnskap om bunnpåvirkning fra trål og snurrevad relevant for norske farvann, januar 2023). Disse medlemmer mener det ikke er usikkerhet rundt konsekvensene av bunntråling og at der det er kunnskapshull bør føre-var-prinsippet være førende.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen forby bunntråling i marine verneområder og utarbeide en plan for å beskytte nye områder fra bunntråling innenfor spesielt sårbare og verdifulle områder. Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan for å omstille fiskerinæringen vekk fra bunntråling i disse områdene.»

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan marine arealplaner kan bidra til å styrke norsk havforvaltning, og komme tilbake til Stortinget i god tid før sommeren 2025.

Forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen starte prosessen med utvikling av konsesjonsordning, utlysning av områder og

konkurransen om forhåndstilsagn for nye områder for havbruk til havs innen utgangen av 2024.

Forslag fra Høyre og Fremskrittspartiet:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen gjenåpne lisensene i Nordland VI som tidligere har vært tildelt.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen lyse ut 26. konsesjonsrunde så raskt som mulig.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen legge til rette for område-løsninger for evakuering av gass fra Barentshavet, i samarbeid med næringen.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen utrede områder som er definert som særlig verdifulle og sårbare områder (SVO-er) for marint vern og sørge for at en slik utredning er gjennomført før det gis tillatelse til ny industriell aktivitet i et område.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen vedta en marin arealplan for norske havområder i løpet av neste stortingsperiode. Denne planen skal deretter oppdateres jevnlig som en del av forvaltningsplanssystemet. Arealplanen må sette områdespesifikke rammer for alle typer virksomhet i norske havområder. Ansvar for en slik marin arealplan legges til den eksisterende styringsgruppen for de helhetlige forvaltningsplanene for norske havområder.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen om å definere SVO Iskantsonen i tråd med det vitenskapelige grunnlaget fra Faglig Forum, med en særlig grense ved maksimal isutbredelse, dvs. 0,5 prosents isfrekvens.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen utvikle operasjonelle og målbare mål i havforvaltninga knyttet til økosystempåvirkning og ivaretagning av biologisk mangfold, og økosystemenes struktur, dynamikk og produktivitet, som til

sammen operasjonaliserer økologisk bærekraft i bruk av marine økosystem og ressurser.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen legge fram en nasjonal handlingsplan for sjøfugl innen utgangen av 2024.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen sikre at Norge bidrar til å oppnå Kunming-Montreal-avtalen om 30 pst. marint vern innen 2030 ved å verne minst 30 pst. av norske havområder.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen om at det ikke iverksettes petroleumsvirksomhet, inkludert leting og seismikk-skyting, i områder definert som særlig verdifulle og sårbare (SVO).

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen forby bunntråling i marine verneområder og utarbeide en plan for å beskytte nye områder fra bunntråling innenfor spesielt sårbare og verdifulle områder. Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan for å omstille fiskerinæringen vekk fra bunntråling i disse områdene.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen legge frem en plan og foreslå tiltak for å systematisk restaurere norsk tare-skog langs kysten for å bedre det marine miljø.

II

Meld. St. 21 (2023–2024) – Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene – Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Norskehavet, og Nordsjøen og Skagerrak – vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 28. mai 2024

Ingvild Kjerkol

leder

Nikolai Astrup

ordfører

